

**Europos regionų komiteto rezoliucija dėl Europos regionų komiteto pasiūlymų atsižvelgiant
į Europos Komisijos 2021 m. darbo programą**

(2020/C 324/03)

EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

atsižvelgdamas į:

- patikslintą 2020 m. Europos Komisijos darbo programą ⁽¹⁾,
- 2012 m. vasario mėn. Protokolą dėl bendradarbiavimo su Europos Komisija,
- RK penkerių metų kadencijos (2020–2025 m.) prioritetus,

ragina Europos Komisiją, vykdant savo 2021 m. darbo programą, imtis šių veiksmų:

1. reaguoti į COVID-19 krizės išpėjimus, daugiau dėmesio skiriant socialinei gerovei ir aplinkos tvarumui socialinės rinkos ekonomikos modelyje, kartu atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus;
2. užtikrinti, kad ekonomikos gaivinimo po pandemijos strategijoje, visiškai suderintoje su žaliojo kurso tikslais ir išpareigojimais, kuriuos ES prisiėmė pagal Paryžiaus susitarimą, daugiausia dėmesio būtų skiriama Europos piliečių sveikatos apsaugai ir ES ekonomikos augimo atkūrimui. Priimant klimato teisės aktus turi būti pripažįstama visa Europos teritorijų geografinė, ekonominė ir socialinė įvairovė ir, pereinant prie neutralaus poveikio klimatui, stiprinamas daugiapakopio valdymo principas;
3. bendradarbiauti su RK didinant tokių veiksmų matomumą ir visuomenės paramą jiems pasitelkiant „žaliojo kurso vietos lygmeniu“ sistemą;
4. įtraukti sveikatos aspektą į žaliojo kurso sistemą ir propaguoti sveiką gyvenseną visiems, toliau nagrinėti esamas sveikatos, aplinkos, energetikos, ekonomikos, darbo vietų, konkurencingumo ir klimato apsaugos sąsajas ir sinergiją, kartu siūlant aiškią strategiją, kaip kurti atsparias teritorijas, ekonomiką ir visuomenę laikotarpiu po pandemijos, atsižvelgiant į JT darnaus vystymosi tikslus (DVT);
5. imtis tolesnių veiksmų mažinti naštą nacionalinėms, regioninėms ir vietos valdžios institucijoms joms stengiantis įveikti COVID-19 krizę ir visas turimas lėšas panaudoti padedant patenkinti Europos sveikatos sistemų poreikius. Dėl spartaus viruso plitimo padidėjo spaudimas tiek sveikatos, tiek socialinei priežiūrai, tačiau kartu reikia ruoštis „antrajai bangai“. Rengiant planus tarpvalstybinėms pandemijoms įveikti reikėtų stiprinti krizių valdymo grupes, kuriose būtų atstovaujama visiems valdymo lygmenims, kurių veikla būtų orientuota į epidemijas ir neapsiribotų valstybių sienomis;
6. bendradarbiauti su RK didinant vadovaujančiųjų institucijų informuotumą ir gebėjimus kuo geriau pasinaudoti galimybėmis, susijusiomis su žaliuoju kursu, ir kartu skatinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų daugiau tiesioginių galimybių pasinaudoti ES lėšomis žaliojo kurso tikslams pasiekti ir ypač remti pasienio zonas, paspartinant Europos tarpvalstybinio mechanizmo (ECBM) įdiegimą;
7. propaguoti Klimato paktą kaip bendrą glaudesnio vietos ir regionų valdžios institucijų, Europos institucijų ir piliečių bendradarbiavimo priemonę, kuria siekiama kovoti su klimato kaita ir kartu spręsti su ekonomikos krize, kurią sukėlė COVID-19 pandemija, susijusias problemas, ir suburti visus suinteresuotuosius subjektus vietos klimato paktams parengti ir įgyvendinti bei keistis geriausia patirtimi;
8. sukurti žaliojo ekonomikos gaivinimo forumą, kuriame RK, Europos Komisija, vietos ir regionų valdžios institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai galėtų bendradarbiauti įgyvendinant žaliąjį kursą pagal naują ekonomikos atgaivinimo po pandemijos programą;

⁽¹⁾ COM(2020) 440 *final*.

9. siekti, kad žaliajame kurse numatytas tikslas užtikrinti aplinką be toksinių medžiagų išliktų esminiu žaliąjo ekonomikos atgaivinimo aspektu. Plataus užmojo vandens, oro ir dirvožemio nulinės taršos veiksmų planas yra būtinas, visų pirma siekiant prisidėti prie sveikatos apsaugos;
10. siekti daugiau, atsižvelgiant į būsimą ES biologinės įvairovės strategiją, kad būtų sustabdytas vykstantis biologinės įvairovės nykimas ir būtų sudarytos sąlygos ES pasaulio mastu pirmauti biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo srityje, nes tai labai svarbu siekiant užkirsti kelią būsimoms pandemijoms arba sumažinti jų poveikį; skatinti sparčiai įgyvendinti Europos miškų strategiją, užtikrinant, kad būtų įgyvendinti tinkami mechanizmai siekiant garantuoti, kad būtų keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais ir jų skaičius didėtų;
11. skatinti tvarią ir vietinę maisto gamybą įgyvendinant strategijoje „Nuo lauko iki stalo“ paskelbtas iniciatyvas, taip išsaugant biologinę įvairovę, dirvožemį, vandenį ir jūrų aplinką ir užtikrinant geras ES ūkininkų pajamas; kartu užtikrinant žemės ūkio gamintojams sąžiningas rinkos kainas sąžiningomis rinkos aplinkybėmis, bendrai privalomu būdu pritaikant gamybą prie rinkos paklausos, visų pirma rinkoje kilus krizei; užtikrinti, kad ūkininkai ir kaimo vietovės, vykdydami būtinus struktūrinius pokyčius pereinant prie tvaresnių maisto sistemų, sulauktų paramos;
12. pateikti Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo veiksmų planą, padėsiantį sustiprinti ES socialinę dimensiją ir sušvelninti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos poveikį. RK pabrėžia, kad Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas turi stiprų teritorinį aspektą ir kad socialinių rodiklių suvestinė, kuri šiuo metu atspindi tik nacionalinius vidurkius, turėtų būti sustiprinta papildomais regioniniais duomenimis;
13. į Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo planą įtraukti Europos vaiko garantijų sistemą, skirtą kovai su vaikų skurdu ir atskirtimi ES;
14. ištirti socialinės ekonomikos potencialą ir parengti „Socialinės ekonomikos veiksmų planą“, kurio principai būtų įtraukti į įvairias Europos Sąjungos socialinės ir ekonominės politikos sritis, taip prisidedant prie žaliosios ir teisingos pertvarkos ir ekonomikos gaivinimo plano laikotarpiu po COVID-19, kada bus panaikintas švietimo, įgūdžių ir darbo vietų atotrūkis, pirmenybė bus teikiama jaunimo nedarbui ir bus skatinama lyčių pusiausvyra;
15. pateikti plataus užmojo Stabilumo ir augimo pakto reformą, įtraukiant tvarių viešųjų finansų tikslą ir per koronaviruso krizę įgytą patirtį;
16. padėti skatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas, kurios gali turėti konkretų poveikį vietos ir regionų lygmens realiajai ekonomikai, deramai atsižvelgiant į ypatingą atokiausių regionų padėtį;
17. skubiai pasiūlyti esminę Europos semestro ir ES ekonominio valdymo reformą, pereinant prie skaidraus, įtraukaus ir demokratinio proceso. Dėl stipraus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ryšio su Europos semestru dar labiau reikia reformų, kuriomis būtų siekiama išvengti tolesnės centralizacijos ir principo „iš viršaus į apačią“ taikymo ekonomikos gaivinimo planuose, vietoje jų prioritetą teikiant ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaidai tarp valstybių narių ir jų viduje ir kokybiškoms viešosioms investicijoms, kurių reikia siekiant tvaraus ES atsigavimo. Reformuotas Europos semestras kaip bendra Europos ekonominė strategija, skirta įgyvendinti DVT visoje ES, turėtų integruoti partnerystės, daugiapakopio valdymo principus ir teritorinį aspektą, remiantis RK pasiūlymu dėl vietos ir regionų valdžios institucijų įtraukimo į Europos semestrą nacionaliniu lygmeniu ir Europos regionų komiteto – Europos lygmeniu;
18. pašalinti COVID-19 krizės metu išryškėjusią Europos vertės grandinių pažeidžiamumo problemą; nustatyti silpniausias ES tiekimo grandinių jungtis ir įvairinti šaltinius, mažinant jų priklausomybę nuo atskirų šalių, tvariai stiprinant Europos pramoninę bazę ir užtikrinant ES strateginį pramonės savarankiškumą; sukurti įmonių grupių politiką, kuri būtų pagrindinė bet kokios ES pramonės politikos dalis, skirta europinių pasaulinio lygio įmonių grupių, jungiančių regionines įmonių grupių, tinklus ir ekosistemas, vystymui stiprinti;

19. primygtinai ragina geriau įgyvendinti ES prekybos susitarimų prekybos ir darnaus vystymosi skyrius ir dėmesį sutelkti į prekybos susitarimų, įskaitant būsimą susitarimą su Jungtine Karalyste, socialinio, ekonominio ir teritorinio poveikio gerinimą, pateikiant išsamesnes sektorių ir geografines analizes, kartu stiprinant prekybos ir darnaus vystymosi skyrių sąlygas laisvosios prekybos susitarimuose; pritaria Europos Komisijai, kad prekyba gali būti laisva, sąžininga ir atvira tik tuo atveju, jei Pasaulio prekybos organizacija (PPO) bus stipri ir veiksminga, ir remia Komisijos ketinimą pradėti plataus masto iniciatyvą dėl PPO reformos;
20. užtikrinti, kad vietos ir regionų valdžios institucijos visapusiškai dalyvautų rengiant ir įgyvendinant 2021–2027 m. laikotarpio partnerystės susitarimus ir programas;
21. užtikrinti, kad dėl didesnio sanglaudos fondų naudojimui ir valstybės pagalbos taisyklėms suteikto lankstumo, kuris būtinas siekiant padėti regionams, miestams ir kaimo vietovėms atsigaivinti po COVID-19 krizės, nebūtų centralizuojamos galios ir iš vietos ir regionų valdžios institucijų nebūtų atimtos jų prerogatyvos;
22. pasinaudoti ES miestų darbotvarkės ir atnaujintos Leipcigo chartijos įgyvendinimo patirtimi ir surengti miestų aukščiausio lygio susitikimą tvarios miestų plėtros klausimais;
23. remtis pasiūlymu „Renovacijos banga“ ir 2018 m. lapkričio mėn. priimtu miestų partnerystės būsto srityje veiksmų planu rengiant Europos būsto darbotvarkę, skirtą integruoti būsto klausimą į skirtingas jam poveikį darančias ES politikos sritis;
24. pasiūlyti nuoseklią ir plataus užmojo ES kaimo vietovių darbotvarkę, skirtą visų pirma atokioms teritorijoms, kurios dažnai būna pamiršamos, ir taip užmegzti glaudesnę ryšį su kaimo vietovėse gyvenančiais piliečiais, kurie ir taip yra labiau atskirti nuo centralizuotų valdymo sistemų. Kaimo vietovių ir bendruomenių atgaivinimas padėtų ES pademonstruoti konkrečią paramą ir sustiprintų jos teisėtumą vietoje;
25. tvirtai atremti iššūkius, su kuriais susiduria Europos turizmas, pasitelkiant trumpalaikį finansavimą ir ilgalaikę ekonomikos gaivinimo po krizės strategiją, kad ateityje jis taptų atsparesnis ir tvaresnis. Tokiu būdu 2021–2027 m. ES ilgalaikiame biudžete sanglaudos politika privalo užtikrinti geresnę kultūros ir turizmo potencialo išnaudojimą. Daugiausia dėmesio ir toliau skiriama ekonomikos konkurencingumui pasitelkiant mokslinius tyrimus ir inovacijas, perėjimui prie skaitmeninių technologijų, taip pat Europos turizmo darbotvarkėi;
26. įgyvendinti atnaujintą Skaitmeninio švietimo veiksmų planą, kad būtų visapusiškai atsizvelgta į COVID-19 poveikį ir naujas švietimo ir mokymo sąlygas. Veiksmų planas taip pat turėtų skatinti spartų nuotolinio mokymosi priemonių vystymą regionuose, miestuose ir kaimo vietovėse, mažiau išsivysčiusiuose regionuose, ypač mokyklose, kad skaitmeniniai ir medijų naudojimo įgūdžiai taptų neatskiriama mokymosi visą gyvenimą dalimi, o planas – platforma Europos miestams ir regionams bei visam pasauliui dalytis gerąja patirtimi;
27. aktyviai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas baigiant kurti bendrąją skaitmeninę rinką, pasinaudojant jų pagrindiniu vaidmeniu teikiant skaitmenines paslaugas piliečiams ir kuriant bei valdant skaitmeninę infrastruktūrą; užtikrinti, kad tvarios skaitmeninės transformacijos procesai Europos regionuose ir miestuose būtų atidžiai stebimi ir vertinami, ypatingą dėmesį skiriant miesto ir kaimo atotrūkiui;
28. teikti didesnę finansavimą ir švietimą, susijusį su sparčiu ir visapusišku skaitmeninės infrastruktūros, ypač 5G ryšio, diegimu ES, be kita ko, pasitelkiant būsimą ES ekonomikos gaivinimo fondą, kartu užtikrinant spartesnę plačiau juostį ryšį ir būtina įrangą kaimo, kalnų ir salų vietovėse, atokiausiuose regionuose ir regionuose, kurie susiduria su demografiniais iššūkiais;
29. remti Europos švietimo erdvės sukūrimą iki 2025 m., užtikrinant glaudžią sinergiją su Europos mokslinių tyrimų erdve, kad būtų garantuotas aukštos kokybės švietimas ir mokymas, taip pat lygybė ir teisingumas švietimo srityje, reaguojant į demografinius pokyčius ir protų nutekėjimą; įtraukti RK į būsimų švietimo ir mokymo priemonių rengimą ir įgyvendinimą, taip pat į Atnaujintos Europos įgūdžių darbotvarkės ir Skaitmeninio švietimo veiksmų plano įgyvendinimą;

30. pateikti moksliskai pagrįstą COVID-19 poveikio demografiniams pokyčiams vertinimą ir užtikrinti, kad būsimi sprendimai būtų pritaikyti prie vietos poreikių ir ypatumų;
31. teikti pirmenybę paramai organizacijoms, įskaitant ne pelno organizacijas, taip pat MVL, pavieniams kultūros ir kūrybos sektorių menininkams ir darbuotojams, kurie ypač nukentėjo nuo COVID-19 protrūkio. Tobulinant dabartinę ES kultūros strateginę programą ir ateinančio laikotarpio programą „Kūrybiška Europa“, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Europos turtingos kultūros struktūros, regionų ir vietos ypatumų ir paveldo stiprinimui ir išsaugojimui;
32. užtikrinti, kad Sąjungos pagalba šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms po krizės pasiektų vietos bendruomenes ir pakankamai įtrauktų bei suteiktų galių vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios yra labai svarbios užtikrinant ES dalyvavimo tose šalyse demokratinį teisėtumą, kartu toliau pabrėžiant ir šalinant „korupcinio valstybės užvaldymo vietos lygmeniu“, keliančio grėsmę demokratijos pagrindui, pavojų;
33. didinti ES paramą, skirtą šalių partnerių, visų pirma pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerių ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžios institucijų bei jų asociacijų poreikiams tenkinti, siekiant sukurti naują decentralizacijos reformų dinamiką ir pagerinti valdymo rezultatus, taip pat didinti ES politikos naudos matomumą šalių partnerių teritorijose ir valdymo lygmenyse. Tai turėtų apimti Rytų partnerystės viešojo administravimo mokyklos įsteigimą, kaip siūloma bendrame komunikate dėl Rytų partnerystės politikos po 2020 m.;
34. prisidėti siekiant DVT, be kita ko, aktyviai įtraukiant šalių partnerių vietos ir regionų valdžios institucijas ir remiant partnerystės ir solidarumo dvasia grindžiamą tarpusavio bendradarbiavimo veiklą, visų pirma atsižvelgiant į didelį pasaulinį COVID-19 pandemijos poveikį ir jos sustabdymo priemones;
35. įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas į ES lyčių lygybės strategijos įgyvendinimą ir stebėseną ir įtraukti į strategiją priemones, kurios didintų atsparumą COVID-19 krizės padariniams lyčių lygybės srityje;
36. pasinaudoti konferencija dėl Europos ateities kaip proga kartu su piliečiais ir vietos bei regionų valdžios institucijomis apvarstyti ES kaip projektą, grindžiamą tokiomis pagrindinėmis vertybėmis kaip demokratija, pagrindinės teisės ir teisinė valstybė, taip pat būtinus dabartinės institucinės struktūros pakeitimus, siekiant pagerinti jos veiksmingumą ir teisėtumą bei sustiprinti piliečių atsakomybės už Europos projektą jausmą;
37. visapusiškai įtraukti RK ir nacionalinius bei teisėkūros įgaliojimus turinčius regioninius parlamentus į visus konferencijos dėl Europos ateities organus, kad procesas vyktų kuo arčiau piliečių; bendradarbiauti su RK rengiant bandomąjį nuolatinio ir struktūrinio dialogo su piliečiais per vietos ir regionų valdžios institucijas modelį, kuris sudarytų sąlygas dvikrypčiam piliečių ir ES institucijų bendravimo procesui ir kuris vėliau galėtų pagerinti ES sprendimų priėmimą ilgalaikėje perspektyvoje;
38. dėti daugiau pastangų kovojant su dezinformacija, taip pat ir vietos bei regionų lygmeniu, remiant nepriklausomus faktų tikrintojus, žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir kokybišką žurnalistiką, kartu pabrėžiant, kad kova su dezinformacija neturi būti prisidengiama imantis cenzūros ar ribojant saviraiškos laisvę;
39. laikytis visapusiško požiūrio į migracijos, integracijos ir prieglobsčio politiką, grindžiamo pagarbos pagrindinėms žmogaus teisėms, subsidiarumo, solidarumo principais ir ES ir jos valstybių narių tarptautiniais įsipareigojimais; bendradarbiaujant su ES partneriais ir kilmės ir tranzito šalimis, užtikrinti didesnes bendras pastangas, skirtas ES išorės sienų apsaugai, ir aktyviau kovoti su neteisėta migracija ir prekyba žmonėmis; stiprinti paramą vietos ir regionų valdžios institucijoms, integracijos politikoje atliekančioms esminį vaidmenį;
40. tęsti sėkmingą bendradarbiavimą su RK geresnio reglamentavimo srityje ir propaguoti „aktyvaus subsidiarumo“ koncepciją, visų pirma pasitelkiant iniciatyvą „Regioninių centrų tinklas ES politikos įgyvendinimui įvertinti (RegHub)“ ir šio tinklo naują vaidmenį Ateičiai tinkamo reglamentavimo platformoje, taip pat remiant RK kuriant RegHub 2.0 tinklą kaip dar veiksmingesnę priemonę laiku teikti grįžtamąją informaciją, atsižvelgiant į naudotojų patirtį

įgyvendinant ES politiką vietos ir regionų lygmeniu; rengiant geresnio reglamentavimo komunikatą patvirtinti šiuos principus ir pasiremti jais;

41. atsižvelgti į dėl Europos Komisijos būsimos darbo programos vykusias diskusijas regionų parlamentuose po Europos Komisijos Subsidiarumo ir proporcingumo darbo grupės išvadų ir Europos regionų komiteto bei Europos regioninių teisėkūros asamblėjų konferencijos (CALRE) pradėto bandomojo projekto.

RK paveda savo pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ES institucijoms ir ES Tarybai pirmininkaujantioms valstybėms narėms.

2020 m. liepos 2 d., Briuselis

*Europos regionų komiteto
pirmininkas*

Apostolos TZITZIKOSTAS
